

Almannamálaráðið

Løgtingið

Dagfesting: 11. oktober 2019
Mál nr.: 19/00269
Málsviðgjørt: PL
Eftirkannað: 09. oktober 2019

Løgtingsmál nr. xx/2019: Uppskot til løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um almannapensjónir o.a.

Uppskot til

Løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um almannapensjónir o.a.

(Lættari atgongd hjá fyrítíðarpensjónistum at flyta millum Føroyar, Danmark og Grønland)

§ 1

Í løgtingslóg nr. 48 frá 10. mai 1999 um almannapensjónir o.a., sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 66 frá 30. apríl 2018, verða gjørdar hesar broytingar:

1. § 3, stk. 4 verður strikað.
2. Aftan á § 3, men áðrenn yvirskriftina yvir § 4, verður sett:

“Flyting av fyrítíðarpensjón millum Føroyar, Danmark og Grønland

§ 3 a. Um ein borgari, ið hevur fingið tillutað fyrítíðarpensjón eftir hesi løgtingslóg, flytir til Danmarkar ella Grønlands, hevur føroyski myndugleikin skyldu til at veita nøktandi upplýsingar til viðgerð av umsókn um fyrítíðarpensjón í landinum, sum viðkomandi flytur til.

Stk. 2. Føroyski myndugleikin rindar kostnaðin av umseting av neyðugum skjølum.

§ 3 b. Um ein borgari, ið hevur fingið tillutað fyrítíðarpensjón eftir hesi løgtingslóg, flytir til Danmarkar ella Grønlands, kann viðkomandi varðveita sína fyrítíðarpensjón í upp til 12 mánaðir, hóast búsitandi í Danmark ella Grønlandi.

Stk. 2. 12 mánaða tíðarskeiðið sambært stk. 1 verður rokna at bytja frá 1. í mánaðinum eftir, at borgarin er fluttur.

Stk. 3. Tillutaða fyrítíðarpensjónin skal ikki endurmetast ella broyast í tíðarskeiðinum nevnt í stk. 1.

Stk. 4. Um ein fluttur fyrítíðarpensjónistur fær tillutaða fyrítíðarpensjón ella aðra almannaveiting til uppihalds í Danmark ella Grønlandi innan teir fyrstu 12 mánaðirnar, fellur føroyska

fyrirðarpensjónin burtur. Føroyska
fyrirðarpensjónin fellur burtur, tá
fyrirðarpensjón ella onnur
almanaveiting til upphalds í
Danmark ella í Grønlandi tekur við.

§ 3 c. Um ein borgari, ið hevur fingið
tillutað fyrirðarpensjón í Danmark
sambært lov om social pension ella
hægstu fyrirðarpensjón í Grønlandi,
flytur til Føroyar, fær viðkomandi
sjálvvirkandi tillutað hægstu
fyrirðarpensjón sambært hesi
løgtingslóg.

Stk. 2. Sjálvvirkandi tillutan av
fyrirðarpensjón sambært stk. 1 er
treytað av, at viðkomandi persónur
lýkur treytirnar í kapittul 3 og 5 í hesi
løgtingslóg.

§ 3 d. Persónur, ið vegna flyting til
Danmarkar ella Grønlands fær tillutaða
fyrirðarpensjón sambært teimum í
Danmark og Grønlandi ásettu reglum
hevur skyldu til at rinda aftur tað, ið

viðkomandi fyri sama tíðarskeið hevur
móttikið í fyrirðarpensjón úr
Føroyum.”

§ 2

Stk. 1. Henda lögtingslóg kemur í gildi 1.
januar 2020.

Stk. 2. § 1 er ikki galdandi fyri persónar, ið
eru fevndir av § 3, stk. 4, tá lógin kemur í
gildi.

Stk. 3. Tó er § 1, nr. 2, § 3 a og § 3 d,
galdandi fyri persónar, ið eru fluttir til
Danmarkar ella Grønlands, og hava
varðveitt rættin til lægstu ella miðal
fyrirðarpensjón sambært § 3, stk. 4.

Stk. 4. Persónar, ið eru fluttir til
Danmarkar ella Grønlands, og hava
varðveitt rættin til hægstu fyrirðarpensjón
sambært § 3, stk. 4, verða fevndir av
reglunum um sjálvvirkandi tilluting av
fyrirðarpensjón, samsvarandi § 3 c,
sambært galdandi reglum í Danmark ella í
Grønlandi.

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

1.1. Orsakir til uppskotið

Ein av markaforðingunum í ríkisfelagsskapinum er, at fyrítíðarpensjónistar ikki varðveita sína fyrítíðarpensjón, um teir velja at flyta til annað land innanfyri ríkisfelagsskapin. Orsøkin er, at hóast ríkisborgararnir í londunum í ríkisfelagsskapinum eru javnsettir, so eru reglurnar fyri tillutan av fyrítíðarpensjón ikki longur neyvt tær somu. Hetta merkir, at hóast persónur hevur fingið tillutaða fyrítíðarpensjón í einum parti av ríkinum, so er neyðugt at søkja av nýggjum um fyrítíðarpensjón í tí partinum av ríkinum, sum flutt verður til.

Á fundi millum táverandi føroysku, donsku og grønlendsku ráðharrarnar á økinum í desember 2018, varð semja gjørd um, at arbeiðast skuldi fram ímóti at loysa trupulleikan við markaforðingunum hjá fyrítíðarpensjónistum, ið flyta millum londini. Semja varð millum ráðharrarnar um, at lóggávan varð tillagað samsvarandi semjuni í seinasta lagi 1. januar 2020.

1.2. Galdandi lóggáva

Sambært galdandi lóggávu á økinum hava persónar rætt til at søkja um og fáa tillutaða fyrítíðarpensjón í tí landinum, tey búgva, men velja hesir persónar at flyta millum Føroyar, Danmark og Grønland, so ber ikki til at fáa fyrítíðarpensjónina flutta við, og neyðugt er at søkja av nýggjum.

Fram til 2003 vóru fyrítíðarpensjónsskipanirnar í Føroyum, Danmark og Grønlandi rættiliga líkar. Londini høvdu tá eisini eina avtalu um, at fyrítíðarpensjónistur, sum flytur millum londini, fær fyrítíðarpensjón í tí landinum, sum flutt verður til. Men síðani 2003 eru skipanirnar broyttar, og serliga er tað danska pensjónslógin, sum nú er øðrvísi enn bæði í Føroyum og Grønlandi. Ein føroyskur fyrítíðarpensjónistur, sum t.d. flytur til Danmarkar, hevur tí ikki eina samsvarandi danska fyrítíðarpensjón at flyta til, og viðkomandi skal tí søkja um pensjón heilt av nýggjum. Og tá er ikki vist, at viðkomandi lýkur krøv um danska fyrítíðarpensjón.

Fyrítíðarpensjónistur hevur sambært norðurlenska sáttmálanum um sosiala trygd rætt til at fáa fyrítíðarpensjónina við sær, um viðkomandi flytur til annað norðurland. Men sáttmálin er ikki galdandi innanfyri ríkisfelagsskapin, t.v.s., at fyrítíðarpensjónistar, ið flyta millum londini í ríkisfelagsskapinum, eru verri stillaðir enn fyrítíðarpensjónistar, sum flyta til onnur lond.

Teir persónar, ið hava fingið tillutaða fyrítíðarpensjón áðrenn 1. januar 2003, eru framvegis fevndir av gomlu avtaluni millum londini, sum eisini er staðfest í danskari lóggávu, og kunnu tí taka fyrítíðarpensjónina við, tá teir flyta millum londini í ríkisfelagsskapinum.

1.3. Endamálið við uppskotinum

Endamálið við uppskotinum er at minka um markaforðingarnar, tá fyrítíðarpensjónistar flyta millum Føroyar, Danmark og Grønland. Hetta verður gjørt við at javnseta teir fyrítíðarpensjónistar, ið flyta millum Føroyar, Danmark og Grønland, við fyrítíðarpensjónistar, ið flyta millum Føroyar og onnur norðurlond. Samstundis ger uppskotið upp við teir skeivleikar, ið standast av at danska lóggávan á økinum er broytt, soleiðis at gamla avtalan

millum londini um at fyrítíðarpensjónir kunnu takast við millum londini, ikki longur kann praktiserast. Hervið verða nýggir fyrítíðarpensjónistar javnsettir við tey, ið finga fyrítíðarpensjón áðrenn 1. januar 2003.

Ítøkiliga verður hetta gjørt við fylgjandi broytingum í almannapensjónslógini:

- Geva nýggja lógarheimild til sjálvvirkandi tillutan av fyrítíðarpensjón fyri teir fyrítíðarpensjónistar, sum hava fingið tillutaða fyrítíðarpensjón í Danmark ella hægstu fyrítíðarpensjón í Føroyum ella Grønlandi, tá hesir flyta til annað land í ríkinum.
- Broyta tíðarskeiðið, sum fyrítíðarpensjónin kann takast við til Danmarkar ella Grønlands, frá 36 mánaðum niður í 12 mánaðir
- Geva nýggja lógarheimild um skyldu hjá føroyskum myndugleikum at veita avvarðandi myndugleikum í hinum londunum nøktandi upplýsingar til viðgerð av umsókn um fyrítíðarpensjón
- Gera skiftisreglu fyri teir føroyingar, ið longu hava búð í Danmark ella Grønlandi longur enn 12 mánaðir, og ikki enn hava fingið tillutaða danska ella grønlandska fyrítíðarpensjón.

1.4. Samandráttur av nýskipanini við uppskotinum

Við uppskotinum verður ásett, at myndugleikarnir hava skyldu at útflýggja øll viðkomandi skjøl í sambandi við at umsókn um fyrítíðarpensjón verður latin inn í øðrum landi, at fyrítíðarpensjónistar kunnu taka fyrítíðarpensjón við til Danmarkar ella Grønlands í upp til 12 mánaðir, til annað upphaldsgrundarlag er fingið og at fyrítíðarpensjónistar, ið hava fingið tillutaða fyrítíðarpensjón í Danmark ella hægstu fyrítíðarpensjón í Grønlandi, sjálvvirkandi fáa tillutaða hægstu fyrítíðarpensjón við flyting til Føroya.

Fyri at náa endamálinum um at minka um markaforðingarnar á hesum økinum millum londini í ríkisfelagsskapinum, verður sama skipan sett í gildi í øllum trimum londunum soleiðis, at fyrítíðarpensjónistar hava somu rættindi, sama hvørjum landi teir flyta til og úr.

1.5. Ummæli og ummælisskjal

Uppskotið er í løtuni til ummælis hjá hesum stovnum og áhugafelagsskapum:

- Fíggjarmálaráðið
- Almannerkið
- Landsfelag Pensjónista
- Føroya Kommunufelag
- MEGD
- Dátueftirlitið

Harumframt verður uppskotið lagt til ummælis á almenna hoyringsportalinum hjá Landsstýrinum.

Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

2.1. Fíggjarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Uppskotið hevur sera avmarkaðar fíggjarligar avleiðingar við sær.

Í meðal hevur flytingin millum Føroyar og Danmark árinum 2010-2017 árliga verið 6 fyrítíðarpensjónistar hvønn vegin, so fíggjarligu avleiðingarnar eru sera avmarkaðar. Ongin fyrítíðarpensjónistur er hesi árinum fluttur millum Føroyar og Grønland.

Føroyar hava einsíðugt í nøkur ár havt eina skiftistíð á 3 ár, har ein fyrítíðarpensjónistur kann varðveita fyrítíðarpensjón úr Føroyum, tá flutt verður til Danmarkar ella Grønlands. Framyvir verður henda skiftistíðin stytta niður í í mesta lagi 12 mánaðir. Tí vil her vera talan um eina møguliga sparing fyri Føroyar.

Týðing (til danskt) og at útflyggja upplýsingar millum Føroyar og Danmark ella Grønland verður mett at kosta umleið 5 tús. kr. fyri hvørt mál, t.v.s. umleið 5 tús. kr. x 6 fráflytandi persónar = 30 tús. kr. um árið.

2.2. Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Eins og viðmerkt til pkt. 2.1. um fíggjarligar avleiðingar so er sera avmarkað, hvussu nógvir fyrítíðarpensjónistar árliga flyta millum londini, og tí verður ikki mett, at uppskotið kemur at hava stórvegis umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur.

2.3. Avleiðingar fyri vinnuna

Uppskotið hevur ikki við sær avleiðingar fyri vinnuna.

2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið

Uppskotið hevur ikki við sær avleiðingar fyri umhvørvið.

2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum

Uppskotið hevur ikki við sær avleiðingar fyri serstøk øki í landinum.

2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir

Uppskotið hevur jaligar avleiðingar fyri teir fyrítíðarpensjónistar, ið ynskja at flyta millum londini í ríkisfelagsskapinum, við tað at minka verður um markaforðingarnar og at avvarðandi myndugleikarnir í londunum samstarva um m.a. útflyggjan av neyðugum skjølum.

Uppskotið kann hava neiligar avleiðingar fyri teir fyrítíðarpensjónistar, sum, áðrenn lógin kemur í gildi, kunnu taka fyrítíðarpensjón við til hini londini í ríkisfelagsskapinum í upp til 3 ár sambært galdandi reglum, men sum aftaná, at lógarbroyingin hevur fingið gildið, bert kunnu taka fyrítíðarpensjón við til eitt annað land í ríkisfelagsskapinum í upp til 12 mánaðir.

2.7. Millumtjóðasáttmálar á økinum

Sambært norðurlandska sáttmálanum um sosiala trygd hava fyrítíðarpensjónistar rætt til at fáa fyrítíðarpensjónina við sær, um viðkomandi flyta til annað norðurland. Men sáttmálin er ikki

galdandi innanfyri ríkisfelagsskapin, t.v.s., at fyrítíðarpensjónistar, ið flyta millum londini í ríkisfelagsskapinum, eru verri stillaðir enn fyrítíðarpensjónistar, sum flyta til onnur lond.

Uppskotið hevur ikki beinleiðis ávirkan á norðurlenska sáttmálan um sosiala trygd, men uppskotið minkar um tann ójavna, ið hevur víst seg, við tað at norðurlenski sáttmálin skilir londini í ríkisfelagsskapinum sum eitt land, og harvið stillar fyrítíðarpensjónistar, ið flyta millum Føroyar, Danmark og Grønland verri enn fyrítíðarpensjónistar, ið flyta millum Føroyar og hini norðurlondini.

2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar

Uppskotið ger tað lættari hjá fyrítíðarpensjónistum at fáa fyrítíðarpensjón við til annað land í ríkisfelagsskapinum, og tískil hevur uppskotið við sær jaligar avleiðingar í mun til Breksáttmálan. Uppskotið hevur ikki ásetingar, ið viðvíkja Hoyvíkssáttmálanum ella Evropeiska mannarættindasáttmálanum.

2.9. Markaforðingar

Endamálið við uppskotinum er, at minka um markaforðingarnar hjá fyrítíðarpensjónistum, ið flyta millum Føroyar, Danmark og Grønland.

2.10. Revsing, fyrisitingarligar sektir, pantheimildir ella onnur størri inntriv

Uppskotið hevur ikki ásetingar um revsing, fyrisitingarligar sektir ella pantheimildir ella ger onnur størri inntriv í rættindi hjá fólki.

2.11. Skattir og avgjöld

Uppskotið hevur ikki ásetingar um skattir og avgjöld.

2.12. Gjöld

Uppskotið hevur ikki ásetingar um gjöld.

2.13. Áleggur lógaruppskotið likamligum ella lögfrøðiligum persónum skyldur?

Uppskotið áleggur føroyskum myndugleikum skyldu til, at veita nøktandi upplýsingar til viðgerð av umsókn um fyrítíðarpensjón í landinum, sum viðkomandi persónur, ið hevur fingið tillutaða føroyska fyrítíðarpensjón, flytur til. Hetta verður gjørt fyri at stytta um málsviðgerðartíðina og harvið minka um markaforðingarnar, tá flutt verður millum londini.

Eisini áleggur uppskotið persónum, ið vegna flyting úr Føroyum til Danmarkar ella Grønlands fáa tillutaða fyrítíðarpensjón sambært teimum í Danmark ella Grønlandi ásettu reglum, skyldu til at rinda aftur tað, ið viðkomandi fyri sama tíðarskeið hevur móttikið í fyrítíðarpensjón úr Føroyum. Afturgjaldsskyldan í sambandi við dupult útgjald av sosialum veitingum er sera vanlig, og kann í hesum føri grundgevast við at endamálið við fyrítíðarpensjónsveitingini er at geva viðkomandi eitt uppihaldsgrundarlag.

2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein stovn undir landsstýrinum ella til kommunur?

Uppskotið leggur ikki heimildir til landsstýrismannin, ein stovn undir landsstýrinum ella til kommunurnar.

2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?

Uppskotið gevur ikki almennum myndugleikum atgongd til privata ogn.

2.16. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?

Uppskotið hevur ikki aðrar avleiðingar.

2.17. Talvan: Yvirlit yvir avleiðingarnar av lógaruppskotinum

	Fyri landið ella landsmyndugleikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss ella øki í landinum	Fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggjarligar ella búskaparligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Ja	Nei
Umsitingarligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar			Nei	Ja	

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

Til § 1

Í § 3a verður ásett, at føroyskir myndugleikar hava skyldu til at veita nøktandi upplýsingar til avvarðandi myndugleikar í tí landinum, sum fyrítíðarpensjónisturin flytur til. Hetta til tess at tað verður smidligari hjá fyrítíðarpensjónistinum at flyta millum lond við tað, at málsviðgerðartíðin í landinum, ið flutt verður til, verður so stutt sum gjørligt. Soleiðis kann tilgongdin at tryggja fyrítíðarpensjónistinum eitt nýtt uppihaldsgrundarlag byrja beinanvegin eftir, at viðkomandi er fluttur. Eisini er ásett, at føroyskir myndugleikar rinda kostnaðin av at umseta skjøl, og eisini hetta er við til at gera málsviðgerðartíðina smidligari við tað, at tað ikki er ábyrgdin hjá tí einstaka borgaranum at fáa skjøl umsett.

§ 3b skal tryggja eina smidliga yvirgongd frá fyrítíðarpensjónsskipan í Føroyum til eitt annað uppihaldsgrundarlag í Danmark ella Grønlandi. Sambært verandi føroysku lóggávu hava fyrítíðarpensjónistar rætt til at taka fyrítíðarpensjón við til Danmarkar ella Grønlands í upp til 3 ár. Hetta tíðarskeið verður við uppskotinum stytta niður í 12 mánaðir, men samstundis verður skipanin gjørd smidligari, við tað at tað í lóggávuni greitt verður ásett, at myndugleikarnir í londunum skulu samstarva, tá fyrítíðarpensjónistar flyta millum londini, soleiðis at eitt nýtt uppihaldsgrundarlag í landinum, ið flutt verður til, kann tillutast so skjótt sum gjørligt. Verandi skipan við 3-ára tíðarskeiðið varð einsíðugt ásett í føroyskari lóggávu fyri nøkrum árum síðani til tess at tryggja, at føroyskir fyrítíðarpensjónistar ikki duttu niður ímillum skipanirnar, meðan arbeiðt varð við at fáa politiska semju í lag millum londini í ríkisfelagsskapinum um, hvussu økið skuldi skipast.

Ásett verður, at 12 mánað tíðarskeiðið verður roknað at byrja frá 1. í mánaðinum eftir, at viðkomandi er fluttur. Hetta so at rokna verður í heilum mánaðum, og sleppast kann undan at útgjalda fyrítíðarpensjón fyri part av einum mánaði.

Í broytingarlóg til almannapensjónslógina – løgtingslóg nr. 66 frá 30. apríl 2018 (pensjónsnýskipanin) – sum kemur í gildi 1. desember 2019 og er galdandi fyri útgjald av veitingum frá og við januar 2020, er ásett í § 3, stk. 4, at umframt fyrítíðarpensjón so er eisini gjørligt at taka framskundaða pensjón við til Danmarkar ella Grønlands í upp til 3 ár. Framskundað pensjón er ikki ein partur av avtaluni millum londini frá desember 2018 um at flyta fyrítíðarpensjón, sum er grundarlagið undir hesum uppskoti. Tað verður sostatt ikki gjørligt at taka framskundaða pensjón við til hini londini í ríkisfelagsskapinum í upp til 3 ár, tá broytingarnar í uppskotinum koma í gildi.

Um so er, at viðkomandi persónur fær nøktandi svar frá myndugleikunum í Danmark ella Grønlandi uppá umsókn um fyrítíðarpensjón ella aðra almannaveiting til uppihalds áðrenn 12-mánaðar skeiðið er runnið, so missir viðkomandi persónur ikki rættin til fyrítíðarpensjónsveiting úr Føroyum í teir eftirverandi mánaðirnar.

Við flytan úr Føroyum til Danmarkar ella Grønlands fær viðkomandi útgoldnar tær almannaveitingar, sum viðkomandi hevur rætt til sum búsitandi í Føroyum í upp til 12 mánaðir. Hetta merkir sostatt, at eisini møguligar viðbøtur, ið viðkomandi hevur rætt til í Føroyum, verða útgoldnar í 12-mánaða tíðarskeiðinum.

§ 3c skal tryggja, at fyrítíðarpensjónistar við somu fortreytum verða javnsettir, óansæð hvussu treytirnar eru orðaðar í lóggávuni í teimum ymsu londunum innan ríkisfelagsskapin. Sambært verandi lóggávu verður í Føroyum og Grønlandi skilt millum hægstu, miðal og lægstu fyrítíðarpensjón, meðan tað í danskari lóggávu ikki verður skilt ímillum hesi lógini av fyrítíðarpensjónsveiting. Hetta hevur elvt til nakað av trupulleikum við tað at tillutanargrundarlagið er ymiskt í londunum, og til ber tí ikki beinleiðis at samanbera og flyta yvir í aðra skipan, tá fyrítíðarpensjónistar flyta millum londini. Fyri at minka um hesar markaförðingar hava londini tí valt at javnseta hægstu fyrítíðarpensjón í Føroyum og Grønlandi og fyrítíðarpensjón í Danmark, soleiðis at tað í uppskotinum greitt framgongur, at hesi lógini at fyrítíðarpensjónsveiting sjálvvirkandi verða flutt yvir um lond, tá fyrítíðarpensjónistur flytur. Neyðugt er sostatt ikki at søkja um fyrítíðarpensjón í landinum, sum flutt verður til. Eins og gjørt verður í Danmark, so verður sjálvvirkandi flytingin tó treytað av, at viðkomandi persónur lýkur treytirnar, ið almannapensjónslógin setur í kapitl 3 og 5 í mun til rætt til pensjón.

Flytan av fyrítíðarpensjón úr Danmark er í uppskotinum treytað av, at hendan er játtað eftir lov om social pension (bekendtgørelse nr. 1208 af 17/11/2017). Pensjónistar, ið hava fingið tillutað hægstu, miðal ella lægstu fyrítíðarpensjón eftir lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. (lbk.nr. 982 af 23/09/2019, eisini nevnd gammelførtidspensionsloven), eru ikki fevnd av ásetingini. Tey, ið eru fevnd av seinnu lógini, eru tey, ið hava fingið tillutað fyrítíðarpensjón í Danmark áðrenn 1. januar 2003.

Í § 3d er ásett ein afturgjaldsskylda, ið skal tryggja, at persónar ikki fáa sítt uppihaldsgrundarlag tryggja í fleiri londum í senn. Samstundis sum at skipanin hjá fyrítíðarpensjónistum at flyta millum lond gerst smidligari, er neyðugt at áseta, at ætlanin er ikki, at tað skal bera til at fáa uppihaldsveiting í fleiri londum í senn, og tí verður hetta greitt ásett í uppskotinum. Talan er um áseting um afturgjaldsskyldu, ið ikki er óvanlig í lóggávu um sosialar veitingar.

Í uppskotinum og viðmerkingunum verður orðingin “nýtt uppihaldsgrundarlag” nýtt fleiri ferðir. Endamálið við fyrítíðarpensjón, eins og vanligari pensjón, er at tryggja viðkomandi persóni eitt uppihaldsgrundarlag. Endamálið við at fáa fyrítíðarpensjón við, tá flutt verður til Danmarkar og Grønlands, er tískil at varðveita føroyska uppihaldsgrundarlagið (fyrítíðarpensjón í hesum føri), til annað uppihaldsgrundarlag verður tillutað í landinum, sum flutt verður til. Til ber at fáa annað varandi uppihaldsgrundarlag í Danmark og Grønlandi, og við tað, at føroyska fyrítíðarpensjónin hevur til endamáls at virka sum uppihaldsgrundarlag, so heldur hendan uppat, tá viðkomandi borgari hevur fingið tillutað fyrítíðarpensjón ella annað varandi uppihaldsgrundarlag í øðrum landi. Politiska avtalan um at gera tað gjørligt hjá borgarum í Føroyum, Danmark og Grønlandi at flyta millum londini og fáa fyrítíðarpensjón við er ikki treytað av, at viðkomandi borgari skal hava fyrítíðarpensjón sum nýtt uppihaldsgrundarlag í landinum, sum flutt verður til.

Til § 2

Gildiskoma. Samstundis verður ásett skiftisregla fyri teir persónar, ið eru fluttir til Danmarkar ella Grønlands sambært galdandi reglum við eini skiftistíð uppá 3 ár. Nýggju reglurnar verða í útgangsstøðinum ikki galdandi fyri hesar persónar við tað, at teir eru fluttir, áðrenn reglurnar koma í gildi, og harvið við stóði í øðrum fortreytum. Tó verða ásetingar gjørdar, sum skilja millum fyrítíðarpensjónistar, ið eru fluttir úr Føroyum við ávikavist hægstu og lægstu og miðal fyrítíðarpensjón.

Í mun til teir, sum hava varðveitt rættin til hægstu fyrítíðarpensjón, so flyta hesir samsvarandi avtaluni millum Føroyar, Danmark og Grønland, sjálvvirkandi yvir í samsvarandi skipan í

landinum, sum flutt verður til, eins og tað eisini framgongur av uppskotinum galdandi fyri teir fyrítíðarpensjónistar, ið flyta til Føroya.

Teir persónar, ið hava varðveitt rættin til lægstu og miðal fyrítíðarpensjón, verða hinvegin framvegis fevndir av 3-ára regluni í § 3, stk. 4, tó so at nýggju ásetingarnar í § 3 a og § 3 d um ávikavist skyldu hjá myndugleikum at útflyggja øll viðkomandi skjøl og afturgjaldsskyldan, eisini eru galdandi fyri henda bólk av fyrítíðarpensjónistum, hetta fyri m.a. at málsviðgerðartíðin gerst so stutt og smidlig sum gjørligt.

Sambært Almannaverkinum eru tað 17 persónar, ið í dag fáa føroyska fyrítíðarpensjón sambært reglunum í § 3, stk. 4.

Almannamálaráðið, xx. oktober 2019

Elsebeth Mercedis Gunnleygsdóttur
landsstýrismaður

/ Eyðun Mohr Hansen

Yvirlit yvir fylgiskjøl:

Fylgiskjal 1: Javntekstur

Fylgiskjal 2:

Fylgiskjal 3: